

Ὁ ἰατρός Σχβαρευγκρόνα ἔτυχεν ὦν εἰς τῶν θερμῶν θαυμαστῶν τοῦ Νόρδενσκιολδ· διὰ τοῦτο δ' ἀκριβῶς ἔφερε τὸν λόγον περὶ τοῦ βορειοανατολικοῦ πόρου. Ἠὐχαριστήθη λοιπὸν τὰ μέγιστα ἐκ τῆς εὐκρινείας τῶν ἀπαντήσεων τούτων.

Τὸ βλέμμα του εἶχε προσηλωθῆ ἐπὶ τοῦ Ἐρικ Ἐρσεβον μετ' ἐκφράσεως ζωηροτάτου ἐνδιαφέροντος.

— Πού τὰ ἔμαθες, παιδί μου, ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα; ἠρώτησε μετὰ σιγῆν ἀρκοῦντως μακράν.

— Ἐδῶ, ἀπάντησεν ὁ Ἐρικ, ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῇ ἐρωτῆσει.

— Δὲν ἐπῆγες ποτέ εἰς ἄλλο σχολεῖον.

— Ὅχι.

— Ὁ κύριος Μαλάριος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καυχᾶται διὰ σέ! ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρός στραφείς πρὸς τὸν διδάσκαλον,

— Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν Ἐρικ, εἶπεν οὗτος. Τὸν ἔχω ὀκτῶ ἔτη μαθητὴν μου, διότι ἦλθε πολὺ μικρὸς εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ ἀνέκαθεν ἦτο ὁ πρῶτος τῆς τάξεώς του.

Ὁ ἰατρός ἐβυθίσθη καὶ ἀλίην εἰς τὴν σιωπὴν του. Οἱ ὀξεῖς κύτου ὀφθαλμοὶ ἔμενον προσηλωμένοι ἐπὶ τοῦ Ἐρικ μετὰ παραδόξου ἐντάσεως. Ἐφαίνετο ἀσχολούμενος εἰς τὴν λύσιν προβλήματός τινος, ὅπερ δὲν ἐνόμισε κατάλληλον νὰ διατυπώσῃ ὑψηλοφώνως.

— Κανεὶς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κάμῃ καλλιτέραν ἀπάντησιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου, εἶπεν ὁ ἰατρός, θεωρῶ λοιπὸν ἀνωφελεὲς νὰ ἐξακολουθήσω περισσύτερον τὴν ἐξέτασιν! Ἀφ' οὗ δὲ καὶ ὁ κύριος Μαλάριος εἶνε σύμφωνος, φθάνει ἕως ἐδῶ σήμερα καὶ πηγαίνετε, παιδιά μου.

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας ὁ διδάσκαλος ἐκρότησε τὰς χεῖράς του. Πάντες οἱ μαθηταὶ ἀνηγέθησαν συγχρόνως, συνήθροισαν τὰ βιβλία των καὶ παρετάχθησαν εἰς τέσσαρας σειράς ἐν τῷ πρὸ τῶν θρανίων κενῷ χώρῳ.

Ὁ Μαλάριος ἐκρότησε καὶ δευτέρον τὰς χεῖρας. Ὁ λόγος ἤρχισε βαδίζων καὶ ἐξῆλθε μετ' ἔρρυθμον βῆμα.

Ἄμα τῷ τρίτῳ κροτήματι τῶν χειρῶν αἱ τάξεις διεσπάρθησαν καὶ τὰ παιδιά ἀπῆλθον φαιδρὰς ἐκβάλλοντα κραυγὰς. Μετὰ τινα δευτερόλεπτα διεσκορπίσθησαν περὶ τὰ κυανᾶ ὕδατα τοῦ ὀρμίσκου, ἐν ᾧ ἡ Νορρή ἀντικατοπτρίζει τὰς χορτοπληθυσσεμπεῖς στέγας τῆς.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΣΜΥΡΝΗ

[Σμύρνη καὶ μικρὰ Ἀσία ὑπὸ ἔποψιν οἰκονομικὴν καὶ ἐμπορικὴν, ὑπὸ Δημητ. Γεωργιάδου (Σμυρναίου), μετὰ προλεγόμενων ὑπὸ Ἀρθούρου Μαγκίν (Α. Mangin). Μετὰ πίνακος γεωγραφικοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ σχεδίου τῆς πόλεως Σμύρνης. 1885.]

Ἡ συγγραφή βιβλίου σκοποῦντος νὰ καταστήσῃ γνωστὴν εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς τὴν οἰκονομικὴν καὶ ἐμπορικὴν κατάστασιν πόλεων καὶ ἐπαρχιῶν, εἴτε τῆς ἐλευθέρας εἴτε τῆς δούλης Ἑλλάδος, εἶνε ἐργασία ἐθνικὴ, ἀξία παντός λόγου καὶ πάσης τιμῆς. Διὰ τοιούτων βιβλίων γεγραμμένων μάλιστα ἐν ξένη γλώσσῃ, κινεῖται τὸ διαφέρον τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἐμπορίου ὑπὲρ εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Εὐρώπην νέου ἑλληνικοῦ προϊόντος καὶ βιομηχανήματος, ἢ εὐωνότερας ἀγοράς, καὶ μεταφορᾶς, καὶ παραγωγῆς ἀφθονώτερας, καθίσταται δὲ καὶ ὁ τόπος ἐν γένει γνωστός, καὶ διδεται νέα ζωὴ ἐκάστοτε ἐνεργός, ἐκεῖ ὅπου πρότερον ὁ κάτοικος δὲν ἐφρόντιζεν ἢ περὶ παραγωγῆς πρὸς ἰδίαν μόνον αὐτοῦ χρῆσιν καὶ συντήρησιν, οὐδὲν ἔχων ἐλατήριον, ἢ οἰονδήποτε ἄλλο συμφέρον ἀσκόπως νὰ παραγάγῃ πλεῖονα.

Ἐν Ἑλλάδι οἱ συνεχεῖς ἀγῶνες τῶν πολιτικῶν κομμάτων, γέννημα ὄντες οὐχὶ τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος, ἀλλὰ τῆς ιστορικῆς καταστάσεως τῆς χώρας, ἀπερρόφησαν πᾶσαν προσοχὴν τῶν κατὰ μέρος πολιτῶν ἐπὶ τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς, καὶ σχεδὸν οὐδὲν βιβλίον, ὅσον ἡμεῖς γνωρίζομεν, ἐγράφη ὑπὸ ἰδιώτου ὅπως καταδείξῃ εἰς ξένας ἀγοράς τὴν ἐγχωρίαν παραγωγὴν, εἴτε τῆς ὅλης Ἑλλάδος, εἴτε τμήματος μικροῦ. Αἱ κυβερνήσεις δὲ τῆς Ἑλλάδος σμικρὸν μόνον συνετέλεσαν εἰς τοιοῦτον ἐθνικὸν ἔργον διὰ φυλλαδίων τινῶν, καὶ διὰ στατιστικῶν ἐνίοτε πληροφοριῶν κατὰ μακρὰ χρονικὰ διαστήματα δημοσιευομένων. Ἐν τῇ ἐκθέσει δὲ τῇ τελευταίᾳ τῶν Παρισίων ἐγένετο βῆμά τι πρὸς τὰ πρῶσω ἐκδοθεισῶν μονογραφῶν ἑλληνιστῶν καὶ γαλλιστῶν τῇ χορηγίᾳ καὶ προτροπῇ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπίων περὶ τῶν ζῶων τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τοῦ κ. Θ. Χελοδάχ, περὶ τῶν ὄρυκτῶν ὑπὸ τοῦ κ. Κορδέλλα, περὶ τῆς γεωργίας ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τοῦ κ. Τομπάζη, καὶ στατιστικαὶ σημειώσεις ὑπὸ τοῦ κ. Μανσόλα.

Ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς δουλείας, ὅτε ἡ Ἑλλὰς διετέλει ἔτι μᾶλλον χώρα ἄγνωστος, οὐ μόνον ἰδιῶται ἦλθον εἰς αὐτήν, ἀλλὰ καὶ ξένοι κυβερνήσεις, ὡς ἡ τῆς Γαλλίας, ἀπέστειλαν εἰδικούς ἀνδρας πρὸς ἐξερεύνησιν οὐ μόνον τῆς γεωγραφίας καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων ἀλλὰ καὶ τῶν προϊόντων, τῆς ἐμπορίας, καὶ τῆς βιομηχανίας. Αἱ ἐκθέσεις τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ προζένου τῆς Γαλλίας Φελίξ Μπωζοῦρ περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου κατὰ τὰ

Οὐλον τὸν κόσμον γύρευε, πονέντε καὶ λεβάντε,
νὰ ἔρω ἴνα φίλον πιστικὸν ἴσῃν καὶ τὸν ἀπατό μου.
Δὲν ἦρα φίλον πιστικὸν μὴδ' ἀδελφὸν καλλιάν του
ἴσῃν τὸ σπαθάκι μ' ἀδελφῷ, ἴσῃν τὸ πουγγί μου φίλο.
Κι' ὅπου κανυγὰς καὶ πόλεμος πολέμα σὺ σπαθί μου,
κι' ὅπου ἴναι γάμος καὶ χαρὰ ἔδιδας σὺ πουγγί μου.

(Δημῶδες κρητικὸν ᾄσμα.)

ἔτη 1787 μέχρι 1797, ἡ εἰς τὴν Ἑλλάδα περιήγησις τοῦ Σικελιώτου Εἰσαβηρίου Σκροφάνη (1799), ἡ τοῦ Σοννίνη καὶ πολλῶν ἄλλων ἐγένοντο χάριν τοῦ γαλλικοῦ κυρίως ἐμπορίου, καὶ τῆς βιομηχανίας. Μεγάλως δὲ συνετέλεσαν αἱ περιηγήσεις αὐτῶν μετὰ τῶν λοιπῶν συγγραφέων, οἵτινες περιηγήθησαν τὴν Ἑλλάδα χάριν ἀρχαιολογικῶν καὶ βοτανικῶν ἐρευνῶν, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου καὶ τὴν παραγωγὴν.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος καὶ μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν γραμμάτων, ἐπιβάλλεται καθῆκον εἰς ἡμᾶς αὐτούς· νὰ δεῖξωμεν τὴν παραγωγὴν τοῦ τόπου, ὅπως προσελκύσωμεν καὶ τὸ ξένον ἐμπόριον καὶ τὰ κεφάλαια.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι ἐξεδόθησαν συγγραφαὶ τινες ἑλληνιστὶ περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου, ὧν ἀρίστη εἶνε ἡ τοῦ κ. Βερναρδάκη «Περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐμπορίου» ἡ καὶ βραβευθεῖσα ἐν τῷ δοσιεφ διαγωνισμῷ· ἐξεδόθησαν δὲ καὶ στατιστικαὶ καὶ πληροφορικαὶ περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦσιν οὔτε πρὸς ὀδηγίαν τῶν ἐγχωρίων, οὔτε πρὸς ὀδηγίαν τῶν ξένων· αἱ δὲ στατιστικαὶ πληροφορίες στεροῦνται ἐτι τῆς ἀκριβείας, ἣν ἀπαιτεῖ ἡ στατιστικὴ ἐπιστήμη, ἥτις θεωρεῖται σήμερον ὁ μόνος ὀδηγὸς τῆς δημοσίας καὶ ἰδιωτικῆς οἰκονομίας.

Ἄλλ' ἔλωμεν εἰς τὸ κύριον ἡμῶν θέμα, εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς Σμύρνης καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν περὶ τούτου εἰδικὴν μελέτην τοῦ κυρίου Δημητρίου Γεωργιάδου ἐκ Σμύρνης.

Ἡ Σμύρνη, ἡ ἑλληνικωτάτη αὕτη τῶν πόλεων τῆς Ἰωνίας, διετήρησε μέχρι σήμερον ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τὴν προνομιοῦχον ἐμπορικὴν αὐτῆς θέσιν, συγκεντροῦσα ἐν ἑαυτῇ τὸ ἐμπόριον τῆς μικρᾶς Ἀσίας, καὶ πολλὰ εἶδη ἐμπορίου τῶν μεσογαιοτέρων χωρῶν τῆς Ἀσίας. Θεωρεῖται δὲ ἡ Σμύρνη μία τῶν πλουσιωτάτων καὶ τερπνοτάτων πόλεων τῆς Ἀνατολῆς, ὡς ἐκ τῆς τοποθεσίας αὐτῆς καὶ τῆς μαγευτικῆς χάριτος τῶν περὶ αὐτὴν ἐξοχῶν. Ὁ κατάλογος τῶν περὶ Σμύρνης γραψάντων εἶνε μακρὸς, μνημονεύομεν δ' ἐνταῦθα μόνον τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν εἰδικῶς περὶ τοῦ ἐμπορίου αὐτῆς γραψάντων ξένων. Πρῶτος τούτων εἶνε ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμου ὁ ἐξ Οἰκονόμων γράφας «Ἀυτοσχέδιον διατριβὴν περὶ Σμύρνης τῷ 1817,» ἥτις ἀνετυπώθη τῷ 1831 ἐν Μερίτῃ καὶ τῷ 1869 ἐν Σμύρνη, διαλαμβάνουσιν περὶ τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς Σμύρνης· τὸ ἔργον τοῦτο μετέφρασε γαλλιστὶ τῷ 1868 ὁ Bonaventure Slaars, καὶ συνεπλήρωσε δι' ὑποσημειώσεων καὶ προσθηκῶν ἱστορικῶν, ἀρχαιολογικῶν ἰδίως πολυτίμων, καταστάσας δεκαπλασίαν τὴν ἔκτασιν τοῦ πρωτοτύπου κειμένου. Τῷ 1868 ἐξέδωκε καὶ ὁ κ. Κυριακ. Δ. Μυλωνᾶς ἐνάσιμον διατριβὴν περὶ Σμύρνης λατι-

νιστὶ. Τελευταῖον δ' ἔργον εἶνε τοῦ κ. Μ. Τσακύρογλου, «Τὰ Σμυρναϊκὰ, ἥτοι ἱστορικὴ καὶ τοπογραφικὴ μελέτη περὶ Σμύρνης 1876.» Ἐξεδόθη μόνον τὸ πρῶτον μέρος διήκον μέχρι τῶν Βυζαντινῶν χρόνων. Ἐκ τῶν περὶ τῆς ἐμπορίας δὲ γραψάντων ἐν παρόδῳ περὶ Σμύρνης σημειοῦμεν τὸν Ἄγγλον περιηγητὴν Charles Mac-Farlane 1828, Constantinople, et la Turquie en 1828 (Σελίς 55 τῆς γαλλικῆς μεταφράσεως). Τὸν Somini (Voyage en Grèce et en Turquie) 1801. Ὁ Luigi Storari ἐδημοσίευσεν τῷ 1857 μετὰ μεγάλου σχεδίου τῆς πόλεως ὀδηγὸν τῆς Σμύρνης ἰταλιστὶ καὶ γαλλιστὶ. Ὁ Cherzer πρόξενος αὐστριακὸς ἐξέδωκε διατριβὴν περὶ τῆς Σμύρνης εἰδικῶς πραγματευθεὶς περὶ τῶν προϊόντων καὶ τοῦ ἐμπορίου.

Ἡ πληρεστέρα ὁμῶς πασῶν τῶν μελετῶν περὶ Σμύρνης ὑπὸ ἔποψιν οἰκονομικὴν καὶ ἐμπορικὴν εἶνε ἡ τοῦ Κ. Γεωργιάδου, ἣν ἔγραψεν ὅπως ἀναγνωσθῆ ὑπὸ ἀλλοδαπῶν βιομηχάνων, ἐμπόρων, οἰκονομολόγων, τραπεζιτῶν καὶ πολιτικῶν, ὡς ἀναφέρει ὁ τὸν πρόλογον γράφας Α. Μαγρέν.

Τὰς στατιστικὰς πληροφορίας ὁ κ. Γεωργιάδης ἤντηλσεν ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ ὑπουργείου τοῦ ἐμπορίου τῆς Γαλλίας, καὶ ἐκ τῶν ἀρχείων τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων τῶν Παρισίων καὶ τῆς Μασσαλίας.

Τὸ ὅλον ἔργον τοῦ ὁ κ. Γεωργιάδης, ἀποτέλουμενον ἐκ 264 σελίδων, διήρσεν εἰς τρία μέρη· ἐν τῷ πρῶτῳ πραγματεύεται συντομώτατα μὲν περὶ τῆς γεωγραφίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐκτενέστατα δὲ περὶ τῆς γεωργίας, τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας, τῆς κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς καταστάσεως, καὶ περὶ τῆς διοικήσεως τῆς ἐπαρχίας τῆς Σμύρνης, ἥτις περιλαμβάνει νῦν τὰς ἀρχαίας ἐπαρχίας τῆς Φρυγίας, Λυδίας, Ἰωνίας, Γαλατίας, Πισιδίας καὶ Λυκίας.

Ἐν τῷ δευτέρῳ τμήματι εἰσέρχεται εἰς ἕκθεσιν ἱστορικὴν, γράφων διὰ Γάλλους περὶ τοῦ ἐμπορίου τοῦ ἀρχαίου τῆς Μασσαλίας μετὰ τῶν λιμένων τῆς Ἀνατολῆς· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου, ἀνήκοντος εἰς τὴν εἰδικὴν ἱστορίαν τοῦ ἐμπορίου τῆς Γαλλίας, καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου ἐν ᾧ ὁ λόγος περὶ τοῦ ἐμπορίου τῆς Γαλλίας ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, δὲν θέλομεν κάμει λόγον, περιοριζόμενοι εἰς τὴν ἕκθεσιν τῶν κεφαλαίων τοῦ Α' μέρους.

Μετὰ βραχυτάτην γεωγραφικὴν διαγραφὴν ὁ κ. Γεωργιάδης εἰσέρχεται εἰς τὴν ἕκθεσιν ἐνὸς ἐκάστου εἶδους τῶν προϊόντων τῆς ἐπαρχίας ἐκθέτων τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς, τὸ ποσόν, τὰς τιμὰς, καὶ πᾶσαν πληροφορίαν ἀναγράφων περὶ τῆς ἐμπορίας καὶ τῆς καλλιτεργίας, τῆς μεταφορᾶς, τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν καθ' ἃ πωλεῖται, τὰς χημικὰς ἀλλοιώσεις τῶν προϊόντων, καὶ νοθεύσεις, αἵτινες καθιστῶσιν αὐτὰ προτιμητέα

ἢ ἀπορριπτέα, ἀναφέρει τὰ διάφορα εἶδη μετὰ τῶν κοινῶν ἐπι ὀνομάτων αὐτῶν.

Καὶ ἐν πρώτοις περὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν μανθάνομεν, ὅτι ἡ ἐπαρχία Σμύρνης ὑπερτερεῖ πᾶσαν ἄλλην τοῦ Ὄθωμανικοῦ κράτους ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν. Ἐπι εὐφορίας ἡ παραγωγὴ τῆς κριθῆς φθάνει μέχρι τῶν 100,000 τόννων. Ἡ καλλιτέρα δὲ ποιότητος τῆς κριθῆς, ἡ χρήσιμος εἰς τὴν ζυθοποιάν, παράγεται ἐν τῇ περιοχῇ τῶν χωρίων Μενεμένης καὶ Δικέλι, ἀποστέλλεται δὲ εἰς Ἀγγλίαν, εἰς Ἀμβέρσαν, εἰς Γερμανίαν, καὶ εἰς τὰ βόρεια τῆς Γαλλίας πρὸς κατασκευὴν οἴνουπνεύματος.

Ὡς πρὸς τὸν βάμβακα τῷ 1783 μανθάνομεν ὅτι ἡ Μικρὰ Ἀσία παρήγαγε 42-43,000 δέματα, μετὰ τὸν πόλεμον δὲ τῆς Ἀμερικῆς ἡ παραγωγὴ ἀνῆλθε μέχρις 150,000 δεμάτων, ἀξίας 60,000,000 φράγκων· ἀλλὰ πρὸ τινος αὔθις ἠλαττώθη εἰς 12-25,000 δέματα· τῷ 1878 ἀνῆλθεν εἰς 34,500 δέματα, ἐξ ὧν εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα εἰσῆχθῆσαν 1,700 δέματα.

Σημντικωτάτη εἶνε ἡ παραγωγὴ τοῦ ὀπιου, ἐξ οὗ τῷ 1881 εἰσῆχθη εἰς τὴν Γαλίαν ποσὸν ἀξίας 653,000 φράγκων. Οἱ κωδῖαι δὲ τοῦ μήκωνος (grains de pavot), ἐξ οὗ τὸ ὄπιον, ἢ ὁ καρπός, χρήσιμος εἰς τὴν ἰατρικὴν, στέλλονται εἰς τὰ βόρεια πρὸ πάντων τῆς Γαλλίας. Ἡ παραγωγὴ του τῷ 1877 ἔφθασεν εἰς 9,500 κούφες (1 κούφα=40—65 ὀκάδ.)

Σησάμου. Ἡ καλλιέργεια τούτου αὐξάνει κατ' ἔτος, ἔφθασε δὲ ἡ παραγωγὴ μέχρι τῶν 100 χιλιάδων σάκκων ἀξίας 600,000. Ἐκ τοῦ σησάμου ἐξάγουσι τὸ ἔλαιον, ὅπερ πωλοῦσι κατὰ μέρος, τὸ ὑπολειπόμενον δὲ ἀλέθοντες παράγουσι τὸ γνωστὸν ταχίρι.

Σταφίδες καὶ οἶνοι. Ἡ καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου ἐκτείνεται εἰς ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν Σμύρνης. Ἐνεκα τῆς ἐνσκηψάσης ἀσθενοίας τῶν ἀμπέλων ἐν Γαλίᾳ, ἐξάγονται μεγάλα ποσότητες σταφίδος *ροζακιᾶς* καὶ *σουλτανίνας*· τῷ 1873 ἡ ἐξαγωγὴ ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἀξίαν τῶν 642,000 φράγκων, τῷ δὲ 1881 εἰς τὴν ἀξίαν τῶν φράγκων 10,604,360· παρήχθη δ' ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Σμύρνης τῷ 1881 σταφὶς σουλτανίνα 204,300 καντάρια, καὶ ροζακιὰ 336,000, μαύρη δὲ σταφὶς 523 χιλ. Ὁ κ. Γεωργιάδης διὰ μακρῶν ἀναπτύσσει τὰς δαπάνας τῆς παραγωγῆς οἴνου ἐκ τῶν σταφίδων, καὶ προτρέπει γαλλικὰς οἰνοποιητικὰς ἐταιρίας νὰ ἀναλάβωσιν ἐπὶ τόπου τὴν κατασκευὴν οἴνου διὰ καλλιτέρων καὶ ἐπιστημονικωτέρων μεθόδων, ἐξαρκούντος πρὸς τοῦτο κεφαλαίου 200,000 φράγκων. Κατακρίνει δὲ τοὺς δασμοὺς, οὓς ἐπέβαλεν ἡ Γαλλία ἐν γένει εἰς τὴν σταφίδα, καὶ μάλιστα τὴν μαύρην, τὴν χρήσιμον οὖσαν πρὸς παραγωγὴν ἀποκλειστικῶς οἴνουπνεύματος, τὰ αὐτὰ

σημειῖ καὶ διὰ τὴν κορινθιακὴν σταφίδα τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος.

Τὰ σῦκα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας θεωροῦνται ὡς τὰ ἐκλεκτότερα παντὸς ἄλλου τόπου. Αἱ συκαὶ αὐτῆς δὲν εὐδοκίμοισι μεταφυτεύμεναι εἰς ἕτερον ἔδαφος· ὅπου δὲ μεταφυτεύθησαν μετὰ τινα χρόνον ἐξεφυλίσθησαν. Ἡ παραγωγὴ τῶν σῦκων τῷ 1864 ἀνῆλθεν εἰς 92,000 καντάρια, ἔκτοτε δὲ τεραστίως ἠύξησε μέχρι 12,000 τόννων ἀξίας 10,000,000 φράγκων. Εἰς Γαλίαν τῷ 1881 εἰσῆχθησαν 2,000 τόνοι, ἀξίας 1,105,290 φράγκων. Τὰ ἐν κιβωτιδίοις ἐκλεκτὰ σῦκα ἐξάγονται εἰς Ῥωσίαν, Γερμανίαν, Ἀμερικὴν, Ἀγγλίαν. Εἰς τὴν Γαλίαν δὲ τὰ τῆς κατωτέρας ποιότητος. Ἀπὸ τινος δὲ χρόνου τὰ ἄχρηστα καὶ ἀπόβλητα σῦκα ὄλων τῶν ποιότητων ἀγοράζονται εἰς τὴν Αὐστρίαν, ἔθθα κατασκευάζεται εἰδὸς τι εὐγεύστου καφέ.

Βελανίδι. Ἡ παραγωγὴ τοῦ προϊόντος τούτου, ὅπερ κυρίως πωλεῖται εἰς Ἀγγλίαν, κατ' ἔτος φθάνει εἰς 1 ἑκατομ. κανταρίων, ἀξίας 15 ἑκατομμυρίων φράγκων,

Ἐρυθρόδαρον (ρίζαρι). Ἡ παραγωγὴ τούτου μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν χημικῶν οὐσιῶν πρὸς ἐρυθρὰν βαφὴν ἠλαττώθη· μόλις ἡ ἐξαγωγὴ κατ' ἔτος φθάνει εἰς τὴν ἀξίαν τῶν 100,000 φράγκων.

Ἐλαιον. Ἡ παραγωγὴ τοῦ ἐλαίου κατ' ἔτος ἀνέρχεται εἰς 200,000 καντάρια, ἀξίας 9 ἑκατομ. Τῷ 1881 ἐξήχθησαν 11,278 βαρέλια ἐλαίου, ἀξίας 2,383,400, φράγκων εἰς Ἀγγλίαν καὶ Ῥωσίαν.

Ἐξαγωγὴ ὡσαύτως σημαντικὴ γίνεται κνύμων, κόμμεως *τραγακανθίνου*, ἀνωτέρας ποιότητος τοῦ παραγομένου ἐν Πελοποννήσῳ, Συρίᾳ, καὶ Αἰγύπτῳ· *σακμονίας*, *γλυκορίζης*, καὶ *μαστίχης* ἐκ μόνης τῆς Χίου παράγεται 130 χιλιάδας ὀκάδας, ἀξίας μέχρι 2 ἑκατομμυρ. φράγκων. *Κηροῦ* ἐξαγωγὴ ἀξίας 600,000 φραγ. Τῶν *μαλλίων* τῶν ἀπλύτων ἡ παραγωγὴ ἀνέρχεται εἰς 2,000 καντάρια καὶ εἰς 7,000 τῶν πεπλυμένων.

Σημαντικὸν εἶνε τὸ ἐμπόριον τῶν ἀκατεργάστων *δερμάτων*, ἐξ ὧν γίνεται ἐξαγωγὴ ἀξίας 2,000,000 φράγκων, καὶ τῶν *σπόγγων* τῶν νήσων Σύμης, Γόδου καὶ Καλύμνου.

Ἐκ τῶν βιομηχανημάτων τῶν ἐγγυρίων ἐξάγονται μόνον *τάπητες* ἀξίας 3 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Ἄλλὰ πλὴν τῶν προϊόντων τούτων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ εἰδικώτερον τῆς ἐπαρχίας Σμύρνης, τῶν ἐξαγομένων ἐκ τῆς πόλεως Σμύρνης, ἐκ ταύτης ἐπι ἐξάγονται προῖοντα μεσογειοτέρων μερῶν, οἶον τῆς Βαγδάτης, Δαμασκού, Περσίας καὶ πολλῶν μερῶν τοῦ Πόντου, ὡσαύτως τῆς Ῥωμυλίας. Τὰ φημιζόμενα δέρματα τῆς Ἀγκύρας,

τὸ σήσαμον, τὰ μαλλία, τὰ δέρματα τῆς Καραμανίας, τῆς Ἀδριανουπόλεως, τοῦ Βόλου, τῆς Θεσσαλονίκης, οἱ τάπητες τῆς Περσίας μόνον διὰ τῆς Σμύρνης ἐξάγονται.

Ἡ γεωργία ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Σμύρνης, οὕτη ἐντελῶς γεωργικῇ, εὐρίσκεται ἐν τῇ πρωτογόνῳ αὐτῆς καταστάσει, πιεζομένη ὑπὸ ἀδίκου καὶ καταθλιπτικῆς φορολογίας καὶ ὑπὸ τῆς ἐλλείψεως ἀσφαλείας, συγκοινωνίας καὶ δικαιοσύνης. Ἡ ἔλλειψις προστασίας τῆς βιομηχανίας κατέστησεν ἀδύνατον πᾶσαν βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν. Νηματουργεῖά τινα ἰδρυθέντα κατεστράφησαν. Φέρεται δὲ ὁ συγγραφεὺς εἰς σύγκρισιν τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, τόπον πτωχότερον τῆς ἐπαρχίας Σμύρνης, ἔνθα τὰ νηματουργεῖα εὐτυχοῦσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων μὲ ὄλον τὸν διαγωνισμὸν τῶν ἀγγλικῶν ἐργοστασίων. Θεωρεῖται δὲ ὁ βάμβαξ τῆς Σμύρνης ἀνωτέρας ποιότητος τοῦ τῶν Ἰνδιῶν, οὗτινος ποιοῦσι χρῆσιν οἱ Ἄγγλοι.

«Ὅπως κατανοήσῃ τις,» γράφει, «τί ἰδύνατο ν' ἀποφέρῃ ἢ εἰς Τουρκίαν εἰσαγωγή λογικοῦ συστήματος ἀγρονομικοῦ διὰ τὴν εὐτυχίαν τῶν κατόικων, ἀρκεῖ νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα εἰς τὰς προόδους τῆς ἐλευθέρου Ἑλλάδος ἐν διαστήματι 50 ἐτῶν ἂν καὶ ἔχει αὕτη γῆν ἥττον πλουσίαν καὶ γόνιμον ἢ ἡ Μικρὰ Ἀσία, ὅμως ἐπῆλθον ἀπίστευτα ἀποτελέσματα, καὶ ταῦτα πρὶν ἢ ἡ Ἑλλὰς εἰσαγάγῃ πανταχοῦ εἰς τὸν τόπον τέλειον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀγρονομικὸν σύστημα.»

Ὅρθως δὲ παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐν γένει ἐκπαιδευσις δὲν συντελεῖ παντάπασιν εἰς τὸν πρακτικὸν βίον, αἱ δ' ἐπὶ τούτου παρατηρήσεις τοῦ ἀρμόζουσι τόσον εἰς τὴν δούλην, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, ἐν ἣ ἐπικρατεῖ τὸ αὐτὸ σύστημα τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἐκ ταύτης δυστυχῶς, ἥτις ὄφειλε νὰ ἦνε ὑπογραμμὸς πάσης διοργανώσεως ἐκπαιδευτικῆς, διαδοθὲν καὶ εἰς τὴν δούλην. «Ἡ ἐκπαιδευσις, γράφει ὁ κ. Γεωργιάδης, οὐδὲν ἔχει θεμέλιον οὐσιαστικόν, στερεῖται ὑποστάσεως καὶ στερεότητος. Μᾶς διδάσκουσι ζώσας γλώσσας, κλασσικοὺς συγγραφεῖς, ὀλίγην ἱστορίαν, γεωγραφίαν καὶ γνώσεις τινὰς μαθηματικῶν. Ἰδοὺ τὸ πᾶν. Οὐδεμία γνώσις πρακτικῆ, οὐδεμία κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ μὲρῶσις, ἣν καὶ αἱ οἰκογένειαι ἡμῶν ἀδυνατοῦσι νὰ μᾶς διδάξωσιν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ εἰσερχόμεθα ἀμαθῆ παιδιὰ εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ἐξερχόμεθα μετὰ τινα ἔτη ζυμωμένοι ἐν τῇ σχολαστικότητι, μετ' ἀξιώσεων γελοίων, θεωροῦντες τὴν γραμματικὴν ἡμῶν ὑπεροχὴν ὡς ἐκπίπτουσαν ἂν ἀκολουθήσωμεν τὸ ἐπάγγελμα τῶν γονέων, ἢ τὸ ἐμπορικὸν στάδιον.» Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὁ συγγραφεὺς ἐκτείνεται διὰ μακρῶν, θεωρεῖ δέ, ὅτι ἕνεκα προλήψεων κοινωνικῶν παρ' ἡμῖν, πολλοὶ προτιμῶσι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ καὶ νομικοῦ, ἢ τὸ τοῦ

ἐμποροῦ, τοῦ βιομηχάνου καὶ τοῦ γεωργοῦ. Τοῦτο δογματικῶς ἐκφερόμενον δὲν εἶνε νομιζόμενον ἀκριβὲς κατὰ πάντα, διότι δὲν προέρχεται ἢ κατὰστασις αὕτη ἐκ κοινωνικῶν προλήψεων, ἀλλ' ἐκ τῶν δυσκολιῶν, αἵτινες ὑπάρχουσιν ἐκ τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς καταστάσεως ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς γεωργίας καὶ πάντων τῶν παρομαρτούντων αὐτῇ κλάδων. Ὅπως ἡ γεωργία ἀποφέρῃ κέρδη, ἔχει πρώτιστα χρεῖαν συγκοινωνίας, προστασίας, τραπέζης γεωργικῆς, ταχεῖας ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης. Ἀλλὰ ταῦτα παρ' ἡμῖν ἔτι ἐλλιπῶς ἔχουσι· τίς δὲ καταρτισθεὶς ὅπως δήποτε δι' ἐγκυκλοπαιδικῆς παιδείσεως θέλει ἀσκήσει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ γεωργοῦ μὴ δυνάμενος νὰ ἀποκομίσῃ πλεονα τῶν ὄσων ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀπεκόμιζε; Πῶς νὰ ἐπιδιώξῃ δὲ μείζονα παραγωγὴν μὴ ἔχων πῶς νὰ μεταφέρῃ εὐωτότερον τὰ προϊόντα του, καὶ κατισχύσῃ ἐν τῷ ἀγοραίῳ διαγωνισμῷ; πῶς ν' αὐξήσῃ τὴν καλλιέργειαν πολλαπλασιάζων τὰς φυτείας, εἰσάγων μηχανάς, βελτιῶν τὰ προϊόντα του, ὅταν δανειζοῖται ἐπὶ ὑπερόγκῳ τόκῳ; Τὰ πάντα λοιπὸν συμβαδίζουσιν ἐν τῷ κοινωνικῷ ὄργανισμῷ, καὶ δὲν εἶνε δυνατὸν κλάδος τις νὰ βελτιωθῇ μεμονωμένως ἄνευ τῆς βελτιώσεως τῶν ἐχόντων ἄμεσον μετ' αὐτοῦ σχέσιν. Ταῦτα δ' ἔτι μᾶλλον ἀρμόζουσιν εἰς τοὺς τὴν δούλην Ἑλλάδα οἰκοῦντας, ὅπου πᾶν φυτὸν τῆς κοινωνικῆς δραστηριότητος μαραίνεται, καὶ ἂν ἀποφέρῃ καρπούς, οὗτοι ἀποκομίζονται ἀσθενεῖς, ἄνευ γενναίου καὶ πλουσίου χυμοῦ.

Ἡ πόλις τῆς Σμύρνης κατοικεῖται ὑπὸ 200 χιλιάδων κατοίκων. Ἐχει δὲ ὑπὲρ τὰς 25,000 οἰκίας, καὶ 800 περίπου ἐμπορικὰ καταστήματα. Ἕλληνες ὑπολογίζονται 100,000, Τούρκοι 50,000, Ἰσραηλίται 15,000, Εὐρωπαῖοι 10,000, Ἀρμένιοι 7,000, καὶ ἄλλοι ζένοι. Ἐκ τῶν ἐν Σμύρνῃ Εὐρωπαϊκῶν ἀποικιῶν ἢ τῶν Ἀγγλων εἶνε ἡ σημαντικωτέρα· συνετέλεσε δὲ τὰ μέγιστα ἢ ἀγγλικὴ ἀποικία εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς κοινωνικῆς καὶ διανοητικῆς καταστάσεως τῶν Σμυρναίων.

Οἱ Γερμανοὶ ἐπίσης ἐν Σμύρνῃ διὰ τῆς νοημοσύνης αὐτῶν μᾶλλον ἢ τοῦ ἀριθμοῦ, τῆς δραστηριότητος καὶ τῆς φιλεργίας, ἐπιδρῶσι σπουδαίως ἐπὶ τῆς ἐκεῖ κοινωνίας. Ἐπιδειξιώτατα δὲ ἐχρησιμοποίησαν ὑπὲρ αὐτῶν τὸν διεθνή χαρακτῆρα, ὃν εἶχον ἄλλοτε τὰ γαλλικὰ σχολεῖα ἐν Σμύρνῃ· καὶ ἤδη εἰς τὰ σχολεῖα τὰ γερμανικὰ συχνάζουσι παῖδες πάσης ἐθνικότητος. Κατενόησαν, ὅτι παρῆλθεν ὁ χρόνος, τοῦλάχιστον ἐν Σμύρνῃ, καθ' ὃν προσεπάθουν οἱ ἐν τοῖς σχολείοις διδάσκοντες νὰ ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως τῶν μαθητῶν, ὅπερ διατηροῦσιν ἔτι οἱ Γάλλοι διδάσκαλοι.

Ἐν τῇ τοπαρχίᾳ τῆς Σμύρνης ἐπὶ πληθυσμοῦ 210,000 Ἑλλήνων ὑπάρχουσι 240 σχολεῖα τῶν δύο φύλων, εἰς ἃ φοιτῶσι 17,000 παίδων. Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Εὐαγγελικῆς σχολῆς τῆς Σμύρνης περιέχει 20,000 τόμους, 145 χειρόγραφα, τὸ ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον 500 τεμάχια, ἡ δὲ συλλογὴ τῶν ἀγγείων 1,500.

Ὁ κ. Γεωργιάδης μετὰ ταῦτα εἰσέρχεται εἰς τὰ τῆς δημοσίας διοικήσεως τῆς Ἐπαρχίας, εἰς τὰ τῆς δικαστικῆς καὶ οικονομικῆς ὀργανώσεως, εἰς τὸ τελωνειακὸν δασμολόγιον. Εἰδικὸν δὲ κεφάλαιον ἀφιερῶ εἰς τὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ λιμένος καὶ τῆς προκυμαίας τῆς Σμύρνης ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Δυσσῶ (Dussaud), οἵτινες ἐδαπάνησαν διὰ τὴν κατασκευὴν ὑπὲρ τὰ 40 ἑκατομμύρια φράγκων. Παραθέτει δὲ πολλοὺς πίνακας τῶν καταβαλλομένων λυμενικῶν δικαιωμάτων εἰς τὴν Ἐταιρίαν τῆς προκυμαίας ὑπὸ τῶν εἰσαγομένων καὶ ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων.

Ἐν τέλει καταγράφει τὰ νομίσματα, τὴν συναλλαγὴν τὴν ἐξωτερικὴν, βάρη καὶ σταθμά, πιστωτικὰ καταστήματα, ἀσφαλιστικὰς εταιρίας ὑπὲρ τὰς 40, ἀτμοπλοϊκὰς, σιδηροδρομικὰς, πίνακας τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως ἐξαγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς ἀπὸ τοῦ 1839—1881, πίνακας τῆς ναυτικῆς κινήσεως.

Τοιοῦτον ἐν συνόψει τὸ περιεχόμενον τοῦ ἔργου τοῦ κ. Δ. Γεωργιάδου, ὅπερ θέλει διαχύσει νέον φῶς ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐπαρχίας Σμύρνης. Τὸ ἔργον του φέρει πλήρη τὸν τύπον τῶν τοιούτου εἶδους πονημάτων, εἶνε δὲ προωρισμένον νὰ ζήσῃ ὡς πηγὴ γνώσεων ὠρισμένων χρόνων τῆς καταστάσεως τῆς ἐπαρχίας Σμύρνης, οἰαδήποτε διοικητικῆ, ἢ οικονομικῆ ἢ καὶ πολιτικῆ μεταβολὴ περιμένει εἰς τὸ μέλλον τὴν ἐπαρχίαν ταύτην. Ὁ Κ. Γεωργιάδης ἔγραψεν ὡς Σμυρναῖος, καλῶς γινώσκων τὴν πατρίδα του, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐν Εὐρώπῃ διχμοῦνις του δυναμικὸς νὰ συγκρίνῃ τὴν κατάστασιν αὐτῆς, καὶ νὰ συμβουλευθῇ τὰ δέοντα. Δι' ὅλου τοῦ συγγράμματος αἰσθάνεται ὁ μελετῶν αὐτὸ διαπνέοντα τὸν εὐδὴν ἀέρα τῆς Ἰωνίας, διὰ τῆς περιγραφῆς τῶν προϊόντων, τῶν ὀνομάτων τῶν τόπων, τῆς ἀφελούς καὶ σαφοῦς διηγήσεως καὶ τῆς περιγραφῆς τῆς ἐμπορικῆς καὶ γεωργικῆς καταστάσεως.

ΑΝ. ΜΗΔΙΑΡΑΚΗΣ

Δὲν θέλω ὅποιον δῆποτε ζῶν ἄνδρὸς ποτὲ ἢ μακαρίσιον ἢ καταμεμνηθῆ, διότι ἡ Τύχη ἀνατρέπῃ ἢ ἀνορθῶ τὸν εὐτυχῶντα ἢ τὸν δυστυχῆσαντα, καὶ οὐδεὶς μάντις τοῦ ἰδίου μέλλοντος.

(Σοφοκλῆς.)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ο ΜΑΚΕΔΩΝ

Α'

Οἱ σκλάβοι

Ὁ βασιλιάς ἐπρόσταξεν, ἀφέντης ὁ Κρυτάγων,
Δίνει 'ς τοὺς σκλάβους 'λευτεριά, 'ς τοὺς ξένους
[τὴν πατρίδα]

Ὁ Κροῦμος τοὺς ἐσκλάβωσεν, ἀνόθεμα 'ς τὸν Κροῦμο!
Ἐκοσι χρόνους ἔλυοναν 'ς τὴν ξενιτεὶα τὴν ἔρημ,
Κ' οἱ ἄντρες ἐγεράσανε κ' οἱ νοῖοι γεινῆκαν ἄντρες,
Δεβένταις τὰ παιδόπουλα, μητέρας ἢ παιδοῦλας.
'Ἀλλοίμονο 'ς τὰ γηρατεῖα κ' ἄλλοίμονο 'ς τὰ νιάτα
Π' ἀνθούνε καὶ καρποφοροῦν καὶ ζοῦν καὶ μεγαλύνουν
Μέσ' 'ς τῆς σκλαβιάς τὴν ἔρημίαν, μέσ' 'ς τῆς σκλαβιάς
[τὸν Ἄδη!]

Ὅμως ἀλλάζουν οἱ καιροί. Τὸν Κροῦμο ἢ γῆ τὸν
[τρώει,
Τώρα 'ς τὴν Πόλι με μυαλὸ Θεόφιλος ὀρίζει,
Τώρα τοῦ Κρούμου τὸ σπαθὶ κρέμεται καὶ σκουριάζει.

Ὁ βασιλιάς ἐπρόσταξεν, ἀφέντης ὁ Κρυτάγων.
Φεύγουν οἱ σκλάβοι, μαζωχτοὶ περνοῦν ἀπὸ 'μπρο-
[στά του

Κι' ἀπάνου 'σὲ χρυσὸ θρονὶ τοὺς ἀγναντεύει Ἐκεῖνος.
Περνοῦν γυναῖκες με παιδιά καὶ με ραβδία γερόνται,
Δεβένταις με φορτώματα, κορίτσια με ἐσκολίδια,
Περνάει πῆνα, δυστυχία, καὶ γύμνια καὶ τρειοῦλα.
'Ἡ ἔμπορφαὶς παράλλαξαν ἀπ' τῆς σκλαβιάς τὸν πόνο,
Κ' οἱ ἄρχοντες ἀπ' τὴ δουλειὰ κ' ἀπὸ τὴν κακοπάθειαν.
Τὸ χῶμα τὸ βουλγάρικο, οἱ κάμποι, τὰ βουνά του,
'Ἐβύλαγαν τάγκαθια τῶν μονάχα γιὰ τοὺς σκλάβους,
Κ' εἶχαν γιὰ τοὺς ἐλεύθερους τὰ ρόδα τῶν μονάχα,
Κι' ὁ ἥλιος τοὺς ἐφλόγιζε χωρὶς νὰ τοὺς ζεσταίνῃ.
Κι' ὁ ἴσκιος τοὺς ἐπάγωνε χωρὶς νὰ τοὺς δροσίζῃ.
Περνοῦν χιλιάδες μαζωχτοὶ 'μπροστά του οἱ σκλα-
[βωμένοι

Καὶ πότε ἀναστενάζουνε καὶ πότε ἀνογοελοῦνε,
Καὶ σμίγουν πόνος τῆς σκλαβιάς κ' ἐλπίδα τῆς
[πατρίδος

'Σ τοὺς ἀναστεναγμοὺς αὐτοὺς, 'ς τὰ τᾶχνόγελα ἐκεῖνα.
'Ἀκόμα 'λγῆ ὑπομονὴ κ' ἀκόμα 'λγο δρόμο
Καὶ θὰ πατήσουν ἄλλῃ γῆ κ' ἄλλο οὐρανὸ θά ἴδουνε,
Ποῦ θάχη ρόδα πλεῖα γι' αὐτοὺς καὶ ζέστη καὶ
[δροσοῦλα.

Πατρίδα! κάθε ὄμμορφα μόνον ἐσὺ τὴν ἔχεις!

Ὁ βασιλιάς εἶνε κακὸς, Χριστὸ δὲν προσκυνάει.
Προχτὲς ἀκόμα ὁ Μανουὴλ ὁ ἅγιος ὁ Δεσπότης
Μαρτύρησε 'μπροστά 'ς αὐτὸν γιὰ τοῦ Χριστοῦ
[τὴν πίστιν.

Μὰ τώρα ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ 'σά' νὰ τὸν ἔχει φτάσει
Καὶ 'σάν νὰ τὸν ἐφώτισε, 'σάν νὰ τὸν ἡμερώνῃ,
'Ἀναγαλλιάζει ἀπάντεχα, κρυφῆ χαρὰ τὸ νοῦθει
Ποῦ δίνει τὴν ἐλευθερίαν 'ς τὸν ἄχαρο τὸν κόσμο,
Ποῦ κάθε σκλάβος προσπερνᾷ καὶ τότε προσκυνάει.

Μόν' ἓνας δὲν τὸν προσκυνᾷ, δὲν σκύβει τὸ κεφάλι
Δὲν εἶνε δράκος 'ς τὸ κορμὶ κ' ἄντρας σωστός 'ς
[τὰ χρόνια,

'Ἀκόμα χτὲς παράτησε τᾶφρόντισια παιγνίδια.
'Ἐχει 'ψηλὸ τ' ἀνάστημα κ' εὐγενικὴ τὴ χάρι,
Εἶνε παιδί 'ς τὴν ἐξογνοισιὰ καὶ ῥήγας 'ς τὸ καμάρι
Κ' εἶν' ἄρχοντας 'ς τὴν φορεσιὰ κ' ἀγερνὸς 'ς
[τὰ κάλλη.

'Σ τὴν ἄκρη ἀπ' τὴ χλαμῦδα του, λεβέντικα ῥηγμένην,
'Αἰτόπουλα εἶνε κεντιστὰ με πούλια καὶ τυρτίρι.